

Redakcyi i Administracyi
Kraków, ul. Bracka 15.
Telefon Nr. 396.

Szkiełki listy i przesyłki pie-
niężne należy adresować do Re-
dakcyi i Administracyi, Bracka 15.

Redakcyi rękopisów nie zwraca,
korespondencyj bezimiennych nie
uwzględnia. Listów nieopłaconych
nie przyjmuje.

NAPRZÓD

Organ polskiej partji socjalno-demokratycznej.

Numer pojedynczy 8 halercy.
Numer poniedziałkowy 4 halercy.

Wychodzi codziennie o g. 8 rano
a w poniedziałki i dni poświęca-
ne o godz. 10 rano.

Do nabycia: W administracyi, ul.
Bracka l. 15, oraz we wszystkich
biurach dzienników.

Listy reklamacyjne nieopieczę-
wane nie podlegają opłacie.

Adres na telegramy: Naprzód-
Kraków.

Prenumerata wynosi: W Krakowie (bez odsyłki): miesięcznie 1 korona 60 hal.,
kwartalnie 4 kor. 50 h., rocznie 18 kor. — Za dostawę do domu dopłaca się
miesięcznie 20 hal. — W Austrii: miesięcznie 2 kor., kwartalnie 6 kor., rocznie
24 kor. — W Niemczech: kwartalnie 7 marek. — W innych krajach kwartalnie
6 franków. — Za każdą zmianę adresu dopłaca się 40 hal. — Dla robotników w Kra-
kowie i Podgórzu tygodniowo w prenumerata 40 hal.

Ogłoszenia (inzeraty) przyjmuje Administracya za opłatą od miejsca wiersza jedne-
szpaltowego drobnym drukiem (petitem) za pierwszy raz po 20 halercy, następnym po
10 halercy. — „Nadesłane“ od miejsca wiersza drukiem petitem po 40 halercy za
każdy raz. — Załączniki (prospekty i. t. d.) przyjmuje się za cenę 2 kor. za 100
egzemplarzy dla najmniejszych, a 1 kor. za 100 egzemplarzy dla miejscowych prenu-
meratorów. — Należytość należy naprzód nadesłać.

KRONIKA.

Kalendarzyk historyczny. 23 kwie-
tnia 1564 urodził się Wiliam Szekspir —
1616 umarł. — 1616 umarł Cerwantes. — 1894.
Pochód wielu tysięcy pozbawionych pracy amery-
kańskich robotników do Waszyngtonu. — 1895.
Masowe aresztowania w Rosji za „propagandę
socjalistyczną“.

Dziś teatr zamknięty.

Wtorek: „Dyletanci“. Studium sceniczne
w 4 aktach Zofii Wójcickiej (po raz 3).

Środa: „Śluby panienskie“. Komedya w 5
aktach Al. hr. Fredry. „Łobzowanie“. Obraz
dram. w 1 akcie ze śpiewami i tańcami. (Po-
pularne).

Czwartek: „Dyletanci“.

Piątek. Teatr zamknięty.

Sobota: „Zmory“. Sztuka w 4 aktach a-
dwokata z Dembicy Friedberga (benefis p. Kon-
stancyi Bednarzewskiej).

Niedziela: „Zmory“.

**Zatrucie na klinice hofrata Korczyń-
skiego.** „Karyer Lwowski“ pomieszcza w
nr. 110 „sąd bezstronnego lekarza“ w tej
smutnej sprawie. Czytamy tam:

„Ujemny wynik sekcji bynajmniej nie
jest dostateczną dla sądu podstawą do za-
niechania śledztwa. Wiadomo bowiem, że
gwałtowne trucizny, wywołujące śmierć

przez porażenie pewnych centrów nerwo-
wych, nie powodują wyraźnych zmian w
organizmie, któreby przy sekcji stwierdzić
można“.

Dlatego też autor sądzi, że władze są-
dowe powinny były oddać tę sprawę do
zbadania wydziałom lekarskim w Wiedniu
i Lwowie, a te, po zbadaniu wszystkich
okoliczności mogłyby wydać fachowy i bez-
stronny sąd o całej sprawie.

„Bezstronny lekarz“ uważa jednak „że
katastrofę wywołał nieszczęsny przypa-
dek“ i „że nikogo nie można pociągnąć
do bezpośredniej odpowiedzialności“. Zda-
je się, że autor nie wie lub nie pa-
mięta, że p. hofrat nie raczył osobi-
ście doglądać tych tak ryzykownych ba-
dań. Więc nie przypadek lecz karygodna
lekkomyślność p. hofrata wywołała kata-
strofę.

Autor liczy się z ewentualnym wyda-
nia przez którykolwiek wydział orzeczenia,
że „kolchicina w dzisiejszym stanie nie
jest chemicznie stała i niezmiennie złożoną,
że w tej samej jednostce ilościowej skład
jakościowy może być różny i niepewny“ i
dochodzi do wniosku, że wtedy „ani pro-

fesor, ani asystent, ani apteka, do odpo-
wiedzialności pociągnięte być nie mogą —
tylko kolchicina“.

Punkt wyjścia w tem wnioskowaniu jest
dobry — lecz wnioski fałszywe: alka-
loid, kolchicina, jako taki nie bywa sto-
sowany, „bo skład jego jest zmienny“;
używa się tylko przetworów kolchicyny i
dlatego też profesor, który daje mło-
demu i bardzo niedoświadczonemu
lekarzowi do ręki tak silną truciz-
nę, o składzie zmiennym i niepewnym i
każe ją stosować w tych warunkach co
w Krakowie, — popełnia absolutnie czyn,
za który musi istnieć bezpośrednia
odpowiedzialność.

Autor żąda nadto zupełnie słusznie 1)
aby władze wydały „pracownikom chemi-
cznym i laboratoryjnym do dziś nieistniejącą
wyraźną instrukcyę przy postępowaniu
z truciznami i 2) aby władze rozstrzygnę-
ły „w jaki sposób badania z nieznanymi
środkami mają być przeprowadzone“.

Wieczorek chóru odbył się w niedzielę
o godz. 7 wieczorem w sali hotelu Union.
„Chór robotniczy“ odśpiewał szereg pieśni,
poczem odegrano sztukę ludową Anczyca

Towarzysze! Pamiętajcie o uroczystości 1-go Maja!

Sołtykow-Szczedryn.

Z opowiadań ex-czynownika.

(Z rosyjskiego.)

3)

Miał tylko jeden grzech na duszy:
zgubił bliźniego. Tak było. Powiat
nasz, jak panu wiadomo, leśny. Wła-
sach lud prosty a zamożny. Tylko że
się w brudzie, chowają więc i choroby
zagraniczne rozmaite panują. Tak
z pokolenia w pokolenie. Zabijają za-
jając, nie wypatroszą i buch do
kotła. Zjedzą i z apetytem. Choć i
kocioł nie czysty. Ot po takich lasach
włóczył się chłopak za wiewiórkami
i przypadkiem przestrzelił sobie ra-
mię. Jak to się stało, nie wiem. Dobrze.
Oczywista śledztwo. A sąd pokoju wy-
dał wyrok taki: okoliczność ona od-
dać opiece Boskiej, a chłopca leka-
rzowi powiatowemu na kuracyę. Iwan
Piotrowicz dostał wyrok do rąk —
jechać przykro — takie dale! Ale

sobie przypomniał, że chłop bogaty,
poczekał trzy tygodnie, a że mu się
zdarzyło jechać w tamte strony, więc
po drodze wstąpił. A chłopaka ramię
do tego czasu wydobrzało. Przyjechał
jednak, wyrok przeczytał:

— Rozbierajcie się, mowi.

— Kiedy, ojcze kochany, ramię już
zagojone. Płatą niedzielę zdrowe.

— A to co jest, powiada i pokazuje
na wyrok, wytań bałwochwalco: le-
czyć cię katanem!

Cóż robić, rozebrał się chłopak, a
Iwan Piotrowicz grzebie się w żywym
mięsie. Tamten buczy, co siła, a ten
wyrok pokazuje. Chłop dał trzy dukaty.

— No, to Bóg z tobą, mowi dopiero.

Potrzeba było Iwanowi Piotrowi-
czowi znowu pieniądze: jazda do chło-
pa. Wyssał go do kości. Schudł chłop,
nie jada, nie pija, bredzi o doktorze.
Iwan zaś Piotrowicz, widząc, że pie-
niędzy już niema, przestał jeździć.
Odetchnął chłop, powadził. Stało się

jakoś, że któryś z naszych urzędni-
ków jedzie przez tę wieś i pyta chło-
pów o tego parobczaka (znali go zaś,
tego parobczaka nasi urzędnicy, bo
był zamożny, jak rzadko). No i chłopci
mówią mu potem: słuchajno, pytał się
o ciebie jakiś urzędnik z miasta. No
i co pan powie: zdało mu się, że le-
karz przyjechał go kurować: poszedł
do domu, przed nikim ani słówka i tej
samej nocy udusił się.

To jest grzech Iwana Piotrowicza.
No bądź co bądź żywą duszę zgubił.
Ale co to był jednak za człowiek ten
Iwan Piotrowicz. Co za gościnność!

Tacy bywali ludzie za naszych cza-
sów! To nie ordynarni łapownicy! Nie.
Ludzie amatorowie. Nie sztuka wziąć
łapowe — ale plan obmyślić!

A teraz powiadają: łapówek nie
bierz. To jest prosz pana o prostu
liberalizm. To tak, jakby pieniądze na
drodze znaleźć i nie zabrać o Boże!

KONIEC.

Robotnicy! uczęszczajcie tylko do tych lokalów, gdzie abonują „Naprzód!“

„Łobzowianie“. Artysci-amatorzy spisali się dobrze ze swego zadania. Rzęsiste oklaski zebranych były nagrodą za ich pracę.

Niech nam będzie wolno przy tej sposobności zachęcać towarzyszy do jaknajliczniejszego uczęszczania na wieczorki chóru. Chór jest instytucją tak piękną i potrzebną dla proletaryuszy, że każdy uświadomiony robotnik powinien popierać jaknajgoręcej tę sprawę. Wieczorki chóru powinny być zawsze tłumnie odwiedzane.

Spolickowany przez markiza de Boishbert starosta hr. August Dzieduszycki, który z powodu skandalicznych historii, opowiedzianych przez posła Stapińskiego w parlamencie, został usunięty ze starostwa w Brzozowie i przeniesiony do namiestnictwa, zabawił się na zakończenie swej starościńskiej kariery w agitatora i kolportera. Oto donosi „Kuryer lwowski“: „Na pożegnanie rozesłał były starosta brzozowski hr. August Dzieduszycki, wszystkim ludowcom w powiecie broszurę p. t.: „Wiec w Krośnie“, wydaną przez drugiego byłego starostę Pawła Sapię. Treść broszury stanowią różne artykuły z „Ruchu kat.“ i „Głosu nar.“ przeciwko działalności posła Stapińskiego wypisane, oraz te ustępy z ułożonej mowy p. Pawła Sapię na sejmik relacyjny w Krośnie 10 stycznia br., których nie śmiały książę wypowiedzieć ze strachu przed wyborcami. Broszur tych otrzymał hr. August od ks. Pawła całą pakę, każdej gminie w brzozowskiem dostało się po kilka egzemplarzy. W swoim okręgu wyborczym w pow. Jasło-Krosno-Gorlice rozesłał ich p. Paweł mnóstwo, sądząc w swej naiwności, że zaszkodzi tem Stapińskiemu“.

Znaleziono wczoraj książeczkę robotniczą, wydaną na imię Szymona Ślusarczyka. Książeczka ta została złożoną w dyrekcji tutejszej policji, gdzie właściciel może ją odebrać, po wylegitymowaniu swych praw.

Miły „chlebowdawca“ istnieje w Jarosławiu, a jest nim niejaki pan M. Łukasiewicz. Ów miły pan zatrzymał u siebie książeczkę robotniczą Władysława Bieniasa i nie chce mu jej zwrócić. Bienias zakrzywił go z tego powodu w tutejszej dyrekcji policji; jaki skutek odniesie ta skarga, przyszłość pokaże, spodziewamy się jednak, że nasze władze bezpieczeństwa złożą w tym wypadku dowody tej swojej energii, którą zazwyczaj lubią się tak chełpić!..

Aresztowano niejakiego Hrubalę, druciarza — domokracę pod zarzutem uwodzenia młodych dziewcząt, i osadzono go w aresztach „pod telegrafem“.

W aresztach tych zamknięto wczoraj dwóch młodych chłopaków Greka i Kumelę, podejrzanych o liczne kradzieże ptaków w czasie wczorajszego targu na Rynku głównym.

Napad. Jakiś nieznany, lecz bardzo porządnie przyodziały chłopak napadł wczoraj wieczorem na Karola Orzechowskiego, zatrudnionego w warsztatach p. Pinkalskiego, i zadał mu scyzorykiem dość głęboką ranę poniżej dziesiątego żebra w okolicy pleców. Pogotowie stacyi ratunko-

wej zaopatrzyło Orzechowskiego, który następnie o własnych siłach udał się do domu.

Pożar. Wczoraj o godzinie pół do pierwszej w nocy wybuchł ogień sklepowy zewnętrzny u p. Grossa, propinatora w Nowej Wsi. Na miejsce wypadku przybył drugi pluton krakowskiej miejskiej straży ogniowej pod wodzą brandmistrza Wójcika. Ogień, który sprawił bardzo małe szkody, zdołano natychmiast ugasić. Straż ogniowa o godzinie pierwszej wróciła do koszar.

Nowa „monachomachia“. Między OO. Jezuitami a ks. proboszczem Piaskiewiczem w Stanisławowie; zawrzała gorąca walka konkurencyjna. Ks. Piaskiewicz zauważył, że dochody jego znacznie są mniejsze, niż dochody poprzednika jego. I oto postanowił temu zaradzić. Urządzą Jezuitci ogniste kazania i pochody z lampionami, to ks. P. sprowadził sobie misjonarzy z Wiednia. Na to oświadczyli Jezuitci, że wprawdzie nie nie szkodzi duszy nie pójść na kazania misjonarzy, ale też nie jest grzechem. Rozgniewany tem ks. proboszcz, zakazał OO. Jezuitom święcić potrawy wielkanocne, a OO. Jezuitci demonstracyjnie zakaz ten ogłosili na murach kościoła. Ks. Piaskiewicz znów ze swojej strony oświadczył wiernym, że spowiedź, złożona u OO. Jezuitów nie jest wystarczającą i należy ją powtórzyć u niego.

Gdyby żył nieboszczyk Krasicki, mógłby tę wojnę klechów opisać w nowej „monachomachii“.

Duchowieństwo i szlachta zwolennikami knuta. Dla uczczenia setnej rocznicy przyłączenia Gruzji do Rosyi, postanowiło duchowieństwo gruzińskie założyć katedrę historii kościoła gruzińskiego przy petersburskiej akademii duchownej. Na ogólnem zaś zebraniu szlachty w Tyflisie, wybrano komisję dla obmyślenia programu wielkiej uroczystości „narodowej“. Prezesem komisji został książę Amilachwari, generał wojsk rosyjskich. Komu znaną jest niechęć dla Rosyi inteligencji gruzińskiej, którą od czasów Katkowa denuncyją pisacy moskiewscy, ten nie da się przekonać, iż projektowane uroczystości są wyrazem uczuć ujarzmionego narodu. W roku 1894 X pawilon cytadeli warszawskiej gościł w swych murach całą ówczesną kolonię akademików gruzińskich za agitację antirządową.

Z zaboru pruskiego.

Klerykalizm.

Poznań, 22 kwietnia.

Z liczby 19-tu Polaków, którzy w roku bieżącym ukończyli szkoły średnie w Prusiech Zachodnich (Chełmnie i Chojnicach, 12 tu poświęciło się studyum teologicznym. A więc 63 procent nielicznej naszej inteligencji poczuło w sobie iskrę bożą i wkrótce zacznie chadzać w sutannie. W klerykalnej atmosferze poznańskiej rzadko co innego wyrasta.

Klerykalizm w mniejszej lub większej dozie przebija się również w całym naszym piśmiennictwie, począwszy od ugodowego „Dziennika Ku-

jawskiego“ (który zaleca „zapatrywać się na sprawy narodowe przez pryzmat katolicyzmu“), a kończąc na ludowym „Orędowniku“. Obecnie np. pisma nasze zapełniają całe szpalty wiadomościami z Rzymu, sprawozdaniami pielgrzymek jubileuszowych lub artykułami, komentującymi zdanie papieża: „chciałbym tu (tj. w Rzymie podczas obchodu jubileuszowego) widzieć Polaków“. Słowa te, podług pism „dla ludu ku cnocie, nauce i zubożeniu“ (jak „Katolik“) lub pism, działających „w imię Boże za Wiarę i Ojczyznę“ („Goniec Wielkopolski“), mają dowodzić nieograniczonego przywiązania papieża do Polaków. Za to krótkie zdanie otrzyma Leon XIII z rąk polskich nie opisy prześladowań unitów, nie protokoły ze spraw krozańskich, lecz nadal z napisem łańskim: „Polska zawsze wierna...“

Przeglądając ostatnie katalogi naszych księgarń, napotkałem obok niezliczonych „Mów pogrzebowych“, tudzież „Kazań na wszystkie uroczystości“ — wiele takich tytułów, które jako charakteryzujące poniekąd nasz ruch umysłowy, chciałbym tu przytoczyć. Jedne z nich, jako to: „Przewrotność zasad i dążności socjalistycznych“, „Wizerunki przyszłości socjalistycznej“, „Socjalizm, jako objaw choroby społecznej“, „Piosennik Jutrenki, zawierający pieśni i wiersze potępiające pijaństwo, karciarstwo i socjalizm“ — dowodzą, iż Poznańczycy zaczynają się już obawiać socjalizmu, inne zaś tytuły brzmią tak, jak przed stu laty: „Głos synogarlicy na pustyni świata tego jęczącej“, „Leki na strachy śmiertelne“, „Przeraźliwe echo trąby ostatecznej“ i t. p.

Kiedy już mowa o klerykalizmie nie mogę pominąć milczeniem faktu istnienia u nas oryginalnego pisma peryodycznego. Pismo to, wychodzące w Poznaniu już od lat sześciu, nosi tytuł: „Chleb św. Antoniego“ i wychodzi się nietylko w zaborze pruskim, lecz i austriackim. Strona wstępna przedstawia kazanie św. Antoniego do ryb, cały zaś szereg artykułów uprawia swego rodzaju kastracje katolicyzmu, zajmując się wylącznie „św. Antonim Padewskim“, pragskim Jezusinkiem i duszami w czysciu cierpiąciami“. W każdym numerze pełno opowiadań o cudach — i to cudach najświeższej dohy. Dowiadujemy się np. z tego pisma, że zamiast chorych leczyć należy ich lepiej oddawać pod opiekę św. Antoniego (zeszyt 1-szy 1900 r.), gdyż pewne dziecko w ten sposób wyzdrowiało. Dalej, dowiadujemy się tam o cudach, jak jakiś pies dzięki św. Antoniemu, zamiast ukąsić, uciekł (zeszyt 2-gi r. b.), a pewien podróżny dobił do brzegu, zamiast utonąć itd. W ostatnim zaś numerze tego pisma (Nr. 4) czytamy: „Najserdeczniejsze podziękowanie składam św. Antoniemu Padewskiemu za trzy wielkie łaski w krótkim czasie doznane.

Najpierw dopomógł im św. Antoni do odpiacenia w części długów; następnie okazał się dla mnie przyjacielem i doradcą w bardzo niemiłej sprawie, a teraz mam nadzieję, że mnie opatrzy dobrą służą, za co mu naprzód dziękuję..“

W każdym numerze odbywa się korespondencya ze św. Antonim. Np. ostatni zeszyt pomieszcza, co następuje: „św. Antoniemu składają za odebrane łaski publiczne podziękowanie 96 osób“. Następuje rubryka próśb: „św. Antoniego proszą o zdrowie 135 osób, o pewne łaski 77 osób..., o przywrócenie rozumu 2 osoby (tylko dwie!), o spłatę długów 5 osób, o dobrą posadę 7 osób, o szczęście w sprawach pieniężnych 2 osoby (a gdzie podziła się enota ubóstwa!), o wygranie procesu 15 osób, o szczęśliwe przejście choroby 2 osoby, o złożenie egzaminu 6 osób, o szczęśliwe zamążpójście 4 osoby, o dobrą służbę 2 osoby itd.

Redakcyja zbiera również składki na „Czyściec“, czyli „okruszyny dla dusz cierpiących“ — a jako premium bezpłatne „odprawia tygodniowo po 3 msze na intencję swoich abonentów i tych, którzy dla rozszerzenia pisma się przyczynia.“

Niestety, wszystko to autentyczne.
St. St.

Przegląd społeczny.

Stowarzyszenia zawodowe we Francji. Francuski urząd pracy (Office du travail) ogłosił niedawno pierwszy tom urzędowego sprawozdania o organizacjach zawodowych robotniczych. We wstępie podana jest historia rozwoju ustawodawstwa o związkach robotniczych od czasu, kiedy łączenie się w stowarzyszenia zawodowe ściganem było przez prawo aż do ustawy z r. 1884. która dozwala na zakładania syndykatów robotniczych i organizacji zawodowych, o ile do nich należeć będą osoby, zatrudnione w danym rzemiośle, lub w związku z tem rzemiosłem zostającym przemysłu i będą miały za zadanie badanie stosunków przemysłowych, handlowych i rolniczych, albo wzajemną pomoc.

Wymaga jednak ustawa, aby stowarzyszenia różnych zawodów, nie łączyły się ze sobą. Stałych zapomóg udzielać nie wolno, w nadzwyczajnym tylko razie jednorazowych bezwrotnych wsparć. Jeżeli członek chce pomocy materyjalnej, musi należeć do innych stowarzyszeń, które mają za cel wzajemną pomoc.

Sprawozdanie podaje, że liczba towarzystw, które na podstawie ustawy z r. 1884 powstały, wzrosła w przeciągu czasu od 1890—1897 więcej jak w dwójnasób; w pierwszym roku było 1006 związków, liczących 139.692 członków w ostatnim 2.324 związków o 437.793 członków.

Tabela z r. 1898 podaje następującą liczbę związków według poszczególnych zawodów:

Z a w ó d :	Ilość stowarz. członków	
Robotnicy budowlani	450	33.795
„ z kopalń i kamieniołomów	63	41.760
„ metalurgiczni	286	38.316
„ tkacze	169	35.432
„ odzieżowi (z wyjątkiem szewców i rękawiczników)	129	8.092
„ transportowi i handlowcy	243	160.208
„ rolni, leśni i rybacy	69	8.002
„ drukarscy, z fabryk papieru i pokrewn. zawodów	197	15.944
„ drzewni i tapingery	199	13.588
„ przemysł. chemicznych	76	27.967
„ szklarze i kamieniarze	70	9.150
„ środków żywności	146	18.552
„ przemys. skór nego (garbarze, kuśnierze, szewcy, rękawicznicy itp.)	167	20.262
„ innych zawod.	60	8.752
Razem	2324	437.793

Kiedy u nas tak statystyka stowarzyszeń zawodowych będzie się przedstawiała?

Strejk, i bojkot.

Ze Lwowa donoszą nam szczegóły o wybieciu szyby u Żencykowskiego przez strejkujących robotników introligatorskich: Po rozprawie w sądzie przemysłowym, robotnicy zażądali od Żencykowskiego zwrotu książeczek i wypłaty. Ten jednak kazał im się wynieść. Gdy głuchoniemy robotnik Stechniowski wskazał na próżny żołądek i wynędniałą swą postać, Żencykowski rzucił się na niego z drągiem żelaznym, chcąc go uderzyć. Towarzysze stanęli w obronie pokrzywdzonego kolegi i w ten sposób przyszło do awantury, w czasie której została wybita szyba. Aresztowanych w tej sprawie, skutkiem denuncjacji Żencykowskiego, wypuszczono. — Strejk u Żencykowskiego trwa dalej; robotnicy trzymają się solidarnie i tylko dwaj (Ciapura i Bardach) złamali solidarność i dotąd pracują. Niechaj żaden robotnik introligatorski nie przyjmuje pracy u Żencykowskiego! Składki na zapomogi dla strejkujących przyjmuje się w Stowarzyszeniu robotników introligatorskich we Lwowie, ulica Kopernika l. 28.

Telegraf i telefon.

Mowa Melina.

Remiremont, 23 kwietnia. Deputowany Meline zdawał sprawozdanie wczoraj przed swoimi wyborcami i ganił w ciągu swoich wywodów zachowanie się ministra-prezydenta Waldeck Rousseau, który umożliwił kole-

ktywizmowi wejście do parlamentu. Polityka rządu doprowadziła do tego, że wytworzył się nacjonalizm względnie zniechęcony nam cezaryzm. W przyszłości toczyć się będzie walka między jakobińskim a liberalnym republikanizmem, tylko ten ostatni może prawdziwie bratnie stosunki zapewnić. Wybory do rad municypalnych powinny pokazać, że kraj cały przedkłada liberalizm. Wzywa przy końcu wszystkich do złączenia się w interesie Francji i republiki, bo tylko narody jednolite i nie szarpane stronnictwami walkami mają na świecie pewne znaczenie. Francja podlega tym samym prawom. (Pan Meline chce koniecznie zostać ministrem. *Red.*)

Kandydat do tronu.

Petersburg, 23 kwietnia. Rosyjska agencja telegraficzna donosi o zamianowaniu księcia Jerzego von Leuchtenberg i księcia Ludwika Napoleona generał-majorami; poseł w Paryżu, książę Urussow został rzeczywistym tajnym radcą.

Podróż królowej.

Dublin, 23 kwietnia. W obecności królowej odbyła się w parku Phoenix wielka rewia 10.000 wojska lądowego i marynarki. Przypatrywał się temu 200.000 tłum ludzi, który wojskom zgotował po skończonym przeglądzie wielką owacę.

Wojna.

Pretorya, 23 kwietnia. Komendant Burów De Wet doniósł wczoraj popołudniu, że wciąż trzyma Anglików w obłężeniu. Wziął do niewoli 11 Anglików, między nimi wyższego oficera artylerji.

Z Aliwalnorth donoszą, że kolumna dążąca na odsiecz do Wepener zniszczyła wszystkie farmy (gospodarstwa) w okolicy.

Londyn, 23 kwietnia. Biuro Reutersa donosi z Maseru pod datą 21 b. m., że krajowcy widzieli generała Brabantua maszerującego na Bushmanskop z 20 mil od Wepener.

Armia Burów pod Wepener podzieliła się na 3 korpusy, z których dwa mają za zadanie odeprzeć odsiecz, a trzeci oblega Wepener.

Basutowie śledzą bieg wypadków w naprzęciu lecz spokojnie.

Ladysmith, 23 kwietnia. W pobliżu Elandslaagte toczyły się wczoraj przez cały dzień utarczki tyralierskie. Tysiąc Burów posunęło się naprzód na łańcuch górski i bombardowało pagórek zajęty przez Anglików, nie wyrządźszy jednak żadnej szkody. Wkońcu cofnęli się Burowie z najbardziej naprzód wysuniętych pozycji.

Stowarzyszenia i zgromadzenia.

Poufne zgromadzenie przedwyborcze delegatów robotników do walnego zgromadzenia Miejskiej Kasy chorych w Krakowie odbędzie się w środę 25 b. m. o godz. 7 wieczór w lokalu Związku stow. robotn. w Krakowie (ul. Sławkowska 30) celem porozumienia się w sprawie wyborów.

Redaktor odpowiedzialny: Ignacy Daszyński.
Wydawca: Jan Englisch.
Właściciel: Dr. Zygmunt Marek.

Za treść ogłoszeń redakcja nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności.

L. 1660.

OBWIESZCZENIE!

W wykonaniu przepisów paragrafu 29 statutu Miejskiej Kasy dla chorych, a w myśl uchwały z dnia 26 marca b. r., Zarząd Kasy zwołuje niniejszem

WALNE ZGROMADZENIE

Delegatów robotników i Reprezentantów pracodawców
MIEJSKIEJ KASY DLA CHORYCH

które odbędzie się **w niedzielę dnia 29 kwietnia b. r. o godz. wpół do 3-ej popołudniu w sali obrad Rady miejskiej** (Magistrat, II. piętro wejście od ul. Grodzkiej).

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Zagajenie Przewodniczącego Zarządu.
2. Odczytanie protokołu z Walnego Zgromadzenia z dnia 23 kwietnia 1899.
3. Sprawozdanie rachunkowe za rok 1899 i wniosek Wydziału Nadzorczego o udzielenie Zarządowi absolutorium.
4. Wybór Zarządu Kasy na przeciąg dwóch lat, a mianowicie:
  - a) 6 członków z grona Delegatów robotników,
  - b) 3 członków z grona Reprezentantów pracodawców.
5. Wybór Wydziału Nadzorczego Kasy na przeciąg jednego roku, a mianowicie:
  - a) 4 członków przez Delegatów robotników,
  - b) 2 członków przez Reprezentantów pracodawców.
6. Wybór Sądu polubownego na przeciąg jednego roku, a mianowicie:
  - a) 3 członków przez Delegatów robotników,
  - b) 2 członków przez wszystkich uczestników Walnego Zgromadzenia.
7. Wnioski Reprezentantów pracodawców i Delegatów robotników.

Zarząd Kasy zaprasza niniejszem wybranych podług poszczególnych grup przemysłowych PP. Delegatów robotników i PP. Reprezentantów w pracodawców do wzięcia najliczniejszego udziału w Walnym Zgromadzeniu Kasy chorych w dniu powyżej oznaczonym.

Każdy z PP. Delegatów i Reprezentantów przy wejściu do Sali obrad (Sala obrad Rady miejskiej) winien okazać kartę legitymacyjną, upoważniającą go do wzięcia udziału w obradach Walnego Zgromadzenia w roku 1900 i 1901.

Po karty legitymacyjne, o ileby wybrani w roku bieżącym PP. Delegaci i Reprezentanci takowych nie otrzymali, należy się zgłaszać do dnia 28-go kwietnia do Biura Kasy (przy ulicy Mikołajskiej pod L. 9, I-sze piętro, dom własny), w godzinach urzędowych od 8 rano do 1 w południe i od 3 popołudniu do 6 wieczorem.

Zarząd Miejskiej Kasy dla chorych w Krakowie 59 2—3

Kraków, dnia 18 kwietnia 1900 r.

Dr Zygmunt Marek, Prezes.

KSIEGARNIA

POLSKIEJ PARTII SOCYALISTYCZNEJ

Administracja

„PRZEDŚWITU“ i „ŚWIATŁA“.

Ekspedycja zagraniczna:

„Robotnika“, „Górnika“ i „Arbajtera“.

Adres: JÓZEF KANIOWSKI, 67 Colworth Road, Leytonstone, London N. E.

Wysła katalogi i udziela wszelkich informacji w zakresie księgarskim darmo.

Dostarcza wszelkich książek w języku polskim, rosyjskim, niemieckim, francuskim i angielskim, zwłaszcza polecia niemieckie wydawnictwa socjalistycznej firmy:

J. H. W. Dietz Nachf. w Sztuttgardzie.

Polecia swe usługi bibliotekom towarzystw robotniczych i młodzieży. Na żądanie układa biblioteki dla towarzystw robotniczych. 1 9—11

Gazeta chłopska

PRAWO LUDU

Organ partii socjalno-demokratycznej wychodzi w pierwszą i trzecią niedzielę każdego miesiąca.

Wyszedł już numer 7.

Prenumerata (łącznie z przesyłką pocztową) roczna 2 kor., półroczna 1 kor. (kwartalnej się nie przyjmuje). Numer pojedynczy 12 h

Adres Redakcji i Administracji:

Kraków, ul. Bracka 15.

Do nabycia są
**Odznaki •
• majowe
po 20 halerzy.**

== Na dzień 1. maja ==

polecamy:

Pamiętka majowa

dla trzech zaborów. Cena 50 hal.

Święto majowe

a partya robotnicza.

Głos z Galicyi. Cena 10 hal.

Przy zamówieniach większych ilości egzempl.

znaczne ustępstwa.

Księgarnia Polskiej Partii Socjalistycznej w Londynie

ADRES: J. Kaniowski, 67 Colworth Road,

Leytonstone, London N. E. 12 4—9

Wyszedł z druku
Nr. 4.

LATARNI

TREŚĆ:

T. Pokrzywa

Walka klas.

Dr H. Löwenherz

Równe prawa dla
wszystkich!

Książk P. Pflüger

Dlaczego się robotnicy organizują?

Cena dwa ct.

Do nabycia w Administracji „Latarni“ Kraków, Bracka L. 15.

GORSETY francuskie •

wykonuje według miary w przeciągu 4—8 godzin pracownia

26 3—2 FRANCISZKI STOEGER,
przy placu Dominikańskim 7, I. p.